

**ข้าวพันธุ์ป๊อซู 1 มช.
(Pieisu 1 Morchor)**

วันที่รับรองพันธุ์ : 2 พฤศจิกายน 2563

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์ ป๊อซู 1 มช. (PIS 1 CMU) เป็นข้าวเหนียว ไรต์ต่อช่วงแสง ได้จากการคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์จากข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูง เริ่มจากการศึกษาและวิจัยในการดำเนินงานวิจัยเรื่องการรวบรวม ประเมิน และ จำแนกพันธุ์ข้าวจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน ระยะเวลา 3 ปีระหว่าง พ.ศ.2556-2558 โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูงของทั้ง 3 จังหวัดคือ เชียงใหม่ เชียงราย และ แม่ฮ่องสอน จำนวน 150 พันธุ์ นำมาวิเคราะห์ ประเมินและจำแนกคุณภาพพิเศษในเมล็ดข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่อ ผู้บริโภค รวมทั้งการจำแนกลักษณะทางสัณฐานวิทยาของข้าวคุณภาพพิเศษที่เก็บรวบรวมมาในปีแรก โดยพันธุ์ป๊อซู 1 มช. ได้คัดมาจากตัวอย่างเบอร์ 56-290 เป็นข้าวเหนียว ข้าวไร่ ซึ่งเก็บตัวอย่างมาจากชาติพันธุ์กะเหรี่ยง หมู่บ้าน ประตู่เมือง ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยตัวเลข 1 ตามหลังชื่อพันธุ์หมายถึงเป็นการคัดเลือก พันธุ์บริสุทธิ์ (pure line selection) โดยคัดจากลักษณะที่ต้องการได้ในต้นที่ 1 หลังจากนั้นเป็นการคัดเลือกพันธุ์ บริสุทธิ์ที่มีความสม่ำเสมอภายในสายพันธุ์ของข้าว ดำเนินการคัดเลือกทั้งหมด 7 ชั่วรุ่นโดยนำมาปลูกประเมิน ลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต รวมทั้งประเมินปริมาณสารแอนโทไซยานินเปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน 5 พันธุ์ ได้แก่ ก่ำดอยสะเก็ด ก่ำหอม มช. ขาวดอกมะลิ 105 กข.6 และชีวแม่จัน ผลการศึกษา ไม่พบการกระจาย ตัวในลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต และสามารถคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีค่าปริมาณแอนโทไซยานินสูงได้ คือ ป๊อซู 1 มช.

คุณสมบัติพิเศษ

แอนโทไซยานินในเมล็ดสูง

งานวิจัยรองรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. Wisetkomolmat J, Arjin C, Satsook A, et al. Comparative Analysis of Nutritional Components and Phytochemical Attributes of Selected Thai Rice Bran. *Frontiers in Nutrition*. 2022 ;9:833730. (รำข้าว)
2. Comparative analysis of bioactive-phytochemical characteristics, antioxidants activities, and anti-inflammatory properties of selected black rice germ and bran (*Oryza sativa* L.) varieties
3. Cancer chemopreventive potential of cooked glutinous purple rice on the early stages of hepatocarcinogenesis in rats

